

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 66.

V Ljubljani, v torek 21. marca 1893.

Letnik XXI.

Resolucije katoliškega shoda — in papežev jubilej.

(Dalje.)

II. Časništvo.

O važnosti tiska, zlasti časništva, modrovati, nimamo namena; je popolnoma odveč. Brez vseh premis naravnost rečemo in kličemo: Za okrepitvenje in razširjanje katoliških časnikov storimo vse, kar nam je mogoče! V tej reči se lahko gremo učiti k nasprotnikom. Otroci sveta so modrejši. Naša resolucija sama spoznava našo pomanjkljivost v tem oziru, govorič: „— sprevidi prvi slovenski katoliški shod, da je neobhodno potrebno, sovražniku postaviti se v bran z enakim orožjem. A ne le braniti, marveč tudi pozitivno mora tisek pospeševati katoliško zavest —“.

Tedaj: nasprotniki začenjajo, napadajo, mi se še le — branimo. In najprej se podpiramo liberalne liste in se ne damo zmodriti, dokler nam — zeb ne pokažejo. Potem, ko nas začno že do kosti obirati, tedaj spoznamo in se začudimo, da smo — menč podpirati „dobro stvar“ — redili gada na svojih prsih in tedaj — se začnemo braniti. Difficile est satiram non scribere! Ni li bilo dosti to, kar in kakor je „Narod“ pisal okolu 73. leta, pričem da je gledé načel? In vendar so ga še vedno brali in plačevali in izgovarjali in čakali od njega — poboljšanja. Kaj je bilo treba še pozitivnega ukaza, da se mora opustiti?

So katoličani in tudi duhovniki, vzlasti na Štajerskem in Goriškem, ki naročajo in beró liste, katerih značaj je: pol tič pol miš, kakor n. pr. „Soča“ ali „Domovina“. Ko bo enkrat prepozno, spoznali bodo, čudeči se, da so — varani. Morda se motimo? Morda delajo iz dobrega namena, da bi ju na pravem potu ohranili, prav v smislu naše resolucije: „— časnike pa, ki so nekoliko omahljivi, pa se še niso udali liberalstvu, naj vplivni katoličani tako preustrojijo, da, zapustivši omahljivost,

odločno, stanovitno in dosledno zagovarjajo edino prava načela.“

Prav, a ta dobri namen mora tudi kaj vspeha imeti. Vendar z imenovanimi listi nimamo dosti upanja, ker se obračajo vedno bolj na liberalno stran. Zlate srede pa tukaj ni, ali vsaj dolgo časa ne bo noben list visel v sredi. Kajti svet je razpolavljen za Kristusa in proti njemu, ne pomaga nič še tako lepo govorjenje o bratski slogi. To je storil tisti meč, o katerem govori Kristus, da ga je on prinesel na svet in da bo ločil očeta od sina, prijatelja od prijatelja. In ta ločitev se bo še poostрила. Torej želimo vedeti, kake barve je kdo, pa tudi — sam mora vedeti.

Med liberalnimi listi se mi za naše ljudstvo posebno nevaren zdi list „Rodoljub“, ki izhaja kot priloga „Narodova“. Kako liberalci to reč dobro umevajo, kaže nam to, da imajo vsi liberalni listi svoje priloge. Kateri list pa menite, da je najnevarnejši in najpogubnejši? „Narod“? Kaj še, ta je predkritosrčen; marveč priloge, zlasti „Narodova“ priloga „Rodoljub“. Ta list je s svojim katolištvom in svojo pobožnostjo nad vse mašnike in škofo! Ob velikih praznikih nam priušča članke, ki so lepši od vsake pridige. Vidite, tako se mora, da se kaj doseže, da ljudje verjamejo! V sladkem vinu podaje kapljice strupa in ljudstvo ne bo vedelo, kdaj se je strupa napilo. Gorje pa — čujte gorje našemu narodu, ako se načela „Rodoljuba“ močno razširijo! Zato pa svarimo pred takimi listi povsod in na vso moč, naj se še tako bridko liberalci pritožujejo o „zlorabljenju leca“. Kaj gre v cerkvi govoriti, o tem se ne damo poučevati ed lajikov. Le čevlje sodi naj kopitar!

„V dolžnost naj si šteje vsak katoličan, zatirati vse veri sovražne časnike in jih nadomeščati z dobrimi, sveto vero in našo narodnost pospešujočimi.“ (Res. 1.)

Priznati moramo, da imajo liberalci prav dobro zastavljeno. Naše veselje in upanje pa je „Domoljub“ na Kranjskem, „Slov. Gospodar“ na Štajer-

skem in „Primorski list“ v Primorju. Z „Domoljubom“ smo liberalce enkrat prehiteli, da so se oni morali od nas učiti ter za nami pricapljati s svojim „Rodoljubom“. „Domoljub“ je velikanske važnosti za nas, zato pa tudi želimo, da bi bil res zgleden, da bi ljudstvu ugajal.

Zelo smo se obradostili tudi „Primorskega lista“, ker je že vendar enkrat začel izhajati, pa ker je tako dobro vreden: poljudno pisan in pravega duha.

„Slovenskemu Gospodarju“, ki že toliko časa tako vpešno deluje na Štajerskem, želimo, da se prav močno razširi, nekoliko spopolni in utrdi med ljudstvom.

„Mir“ je v tistem članku po katoliškem shodu pisal — ne moremo več doslovno navesti — da „Slovenec“ hoče imeti neko prvaštvo med katoliškimi listi, in po njem da naj bi se sukali drugi manjši listi. Nikakor ne, marveč osnuje naj se „stalni središčni odbor katoliških vrednikov in drugih zavednih vplivnih gospodov“, kakor ga priporoča resolucija 1. b). V tem odboru ne bo imel „Slovenec“ vrednik prve besede, marveč odbor naj bi skupno „določeval smer o glavnih političnih vprašanjih, in sicer vselej na podlagi katoliških načel, da se med katoliškimi listi ohrani toli potrebna edinost.“ (!) Ali ne bo tako prav? Ako je „Slovenec“ prvi, je prvi le v tem, da je dnevnik.

Listi, ki programa katoliškega shoda — ne rečemo vsake besede; ampak v celoti — nečejo sprejeti, naj se izključijo in enkrat za vselej zaznamujejo in razglasé za liberalne, kajti nič nam toliko ne škoduje, kakor to sleparsko polovičarstvo.

Toda, kdaj se bo že osnoval ta odbor?

Državni zbor.

Z Dunaja, 20. marca.

Volitev predsedništva.

Prva točka dnevnega reda bila je danes volitev predsednikova. Zbornica je bila dobro napolnjena,

LISTEK

Pisma iz Rima.

(Piše Tihomil.)

III.

Ni li predrzno, da se raskavim svojim peresom vrvam v nepregledno vrsto onih vitezov, ki so od davnih časov do današnjega dne s potno torbo lazili po solnčni Italiji od mesta do mesta, od vasi do vasi, od gradu do gradu, tisočera čustva do vzetnih svojih src izlivali v gosja in jeklena peresa ter z nedosežno duhovitostjo in domišljijo slikali žive in bajne podobe iz italijanske krasne narave, iz življenja lahkoživega naroda, slikovite podobe čarobnih razvalin na vrhovih vedno zelenih gričev in gorâ, ki so bile neme priče svetovnih dogodkov, katerih sledovi se opažajo na vsakem koraku zgodovine človeštva? Ne, zgodovinpisci, starinoslovci in drugi učeni možje naj raziskujejo visoke skladišnice rokopisov, zasledujejo spomenike davne preteklosti ter pišejo učene razprave o večnem mestu, o njega pomenu za krščansko zgodovino, vedo in umetnost; moja pisma izražajo le subjektivnost, so

le megleni odtisi podob, katere sedanjost in spomini preteklosti rišejo v spomin in srce.

Roma, kraljica sveta, klasiška tla, solnce zvezdâ, nepregledno, neizmerno, skrivnostij polno morje, v katero se izlivajo potoki in reke sveta. Misel podi se za misljo, podoba vrsti za podobo, ko stopiš na sv. Petra kupoli v zračni višavi ob železno ograjo ter zreš pod seboj sivo zidovje večnega mesta, ki se kakor razburkan val ziblje in širi v daljno ravan, zreš kalne Tibere rumene valove, o katerih se kopljejo žarečega solca zlati žarki.

Italija je v obče dežela mirnih mest, kjer se duh človeški odpočije v sladkih sanjah, zatopi v spomine na davno prošla stoletja, a to velja v prvi vrsti o Rimu. Tu ti srce obvlada oni nežni mir, ki človeku pomladi telesne in duševne moči. A ta mir vzbujta neka posebna čustva, ki ne izražajo svetobolja, ne duha moreče romantike, ne silijo solz v oči po izgubljeni sreči, kakor v zapuščeni Raveni ali v propalih Benetkah, tu ti ne teži koraka oni svinčeni dolgčas, ki je doma v mestih, ki nimajo ne slavne preteklosti, ne življenja polne sedanjosti.

Roma se ti kaže v nekaki samozavesti, da je bila in je kraljica sveta, da so se jej klanjali in se jej klanjajo vsi narodi in narodov vsi stanovi, da

hité v njeno naročje, na njena svetišča neštete množice, navžit se večne krasote, izražat svoje spoštovanje, občudovat spomenike njene zgodovine.

Glej doli na desno z visocega pročelja sv. Petra bazilike! Razvalina poleg razvaline. Tu je bilo torišče paganskega Rima, kjer so deset stoletij z železno roko in jekleno voljo gospodovali starih Rimljanov slavni možje. Ta pogled paganskega Rima vzbujta misli in čustva, ki so nemogoča v drugih svetovnih mestih. V Rimu je vsaka razvalina spomenik prve vrste, skoraj vsako starejše poslopje, vsak trg, vsak od časov zoba oglodan slop in steber vé povedati o celi dobi ali posameznem dogodku v dvetisočletni rimski zgodovini. Sedem stoletij je rimski meč širil slavo in oblasti rimskega naroda po širnem svetu, rimski cesarji so dosegli vrhunec svetovne moči in Roma kot središče vsega državnega življenja pomenila je tedanji svet. Toda s tem ni bila dovršena njena naloga, od previdnosti božje jej je bila določena še večja slava, silnejša in širnejša moč,

„Preprosti ribič tedaj na tleh se je tvojih ustavil, Roma paganska pred njim v prah si gmela in sip. Takrat iz tál razvalin orjaški se dvignil je prèstol, Prèstol, ki nove unél sláve je zvezdo ti, Rim“, —

ali mnogo poslancev, med njimi vsi Mladočehi, se volitve niso vdeležili. Oddanih je bilo samo 249 listkov, in sicer 224 za barona Chlumeckega, 1 za dr. Kathreina in 24 listkov je bilo praznih. Če se pomisli, da znaša pri polni zbornici čezpolovična večina 177 glasov, dobil je baron Chlumeccky samo 47 glasov čez absolutno večino, kar najbolje pojasnjuje razmere med njim in raznimi strankami. Ko je baron Chlumeccky prevzel predsedništvo, mu je levica živahno ploskala, ali druge stranke so bile mirne tudi med dolgim govorom, s katerim je Chlumeccky pozdravljaj zbornico. Povdarjal je, da je nova butara zanj tem težja, ker nasleduje dr. Smolki, čigar nenavadne lastnosti so vsakteremu znane. Ob enem je porabljal to priliko da je zbornici naznanjal zahvalo Smolkovo za čast, katero mu je bila nedavno skazala. Političnih opazk se je zaradi razmer v zbornici zdrževal, zagotavljal pa je, da mu novo dostojanstvo naklada dolžnost odložiti strankarstvo in se postaviti nad stranke.

Ko je končal svoj govor, predlagal je, da naj se takoj vrši volitev prvega podpredsednika. Temu nasvetu ugovarjali so dr. Steinwender, Kaizl in Lueger. Prvi je rekel, da stvar ni nujna, drugi se je pritoževal, da se Smolkov odstop in volitev predsedništva njegovemu klubu ni enako naznanila kakor drugim in da se z njimi v istini ravna tako, kakor da bi bili tuji v deželi. Lueger pa je predsedniku odrekal pravico stavljati predloge, kar je predsednik odbijal z opazko, da vsaki dan predlaga dnevni red, kar bi ne smel, če bi veljalo Luegerjevo načelo. Pri glasovanju bil je nujni predlog, da se volitev prvega podpredsednika vrši precej danes, sprejet v 175 proti 75 glasovom.

Pri tej volitvi je bilo oddanih 243 glasov, od katerih jih je dobil dosedanji drugi podpredsednik dr. Kathrein 202, Lienbacher je dobil 21 glasov, Madejski 5, praznih listkov pa je bilo 15. Ko je dr. Kathrein prevzel sedež prvega podpredsednika, in s par besedami zagotavljal, da hoče vestno spolnovati svoje dolžnosti in varovati svobodo besede, so njega tudi živahno pozdravljali njegovi tovariši iz konservativnega in poljskega kluba.

Predsednik nato predlaga, da naj se vrši tudi še volitev drugega podpredsednika. Ali Steinwender je oporekal tudi temu predlogu in Lueger je predsednika opominjal na določbo opravnega reda, po kateri predsednik ne sme stavljati nobenih predlogov, ampak mora v takem slučaju predsedništvo prepuščati svojemu namestniku. Baron Chlumeccky mu je pa odgovarjal, da bi ne smel po tem takim nikdar s svojega sedeža napovedovati dnevnega reda, če bi veljalo Luegerjeva trditev. Lueger zahteva ustno glasovanje o predlogu, da naj se takoj vrši volitev drugega podpredsednika. Ali ta predlog ni bil zadostno podpiran in dvetretjinska večina je pritrdila predsednikovemu predlogu. Pri volitvi drugega podpredsednika je bilo oddanih 207 glasovnic; kandidat poljskega kluba dr. Madejski dobil je 184 glasov, Abrahamovicz 5 glasov, Lienbacher 1 in žid Bloch 1 glas. Madejski prevzemši izvolitev se zahvali zbornici za skazano mu zaupanje in zagotavlja, da bode po svoji najbolji vesti in zavesti opravljal svojo službo. Ob enem

kakor pöje pesnik. Kraljica je ostala, le žezlo je zamjenjala. Križ nadomešča starorimskega orla, pastirska palica starih konzulov znak, meč krščanske resnice sekira liktorjevo. V jezi in srdu stresla se je Roma paganska, ko je v njenem ozidju dvignil se nov prestol, s katerega je odmeval glas krščanske ljubezni, nauk večne resnice, ki je kakor temne megle razganjal zmote paganstva. Prišel se je tristoletni boj, orjaški boj, v katerem je v potokih tekla kri krščanskih junakov. Bojišča in morišča so bila Vatikan, Kolisej, Cirkus in Forum. Boj je končan: Jupiter se umakne s Kapitola, križ zasveti se na vrhu cesarske palače, Palatin se ukloni Vatikanu, mesto Neronov postane trdnjava sv. Petra, središče sveta, srce, ki oživlja ves svet...

V Rimu ne velja ameriški rek: „Time is money“ — čas je denar! Tukaj je čas napoj duše in srca. V Rimu je treba opazovati, dovezemati in živati tihi mir; pozabi naj vsakdo vsakdanje skrbi, strankarski prepir; duša naj se odpre veliki preteklosti in mogočni sedanjosti ter navžije večne lepote, to je pravo življenje kratkih dnij v mestu ob Tiberi. Tako se omehta najtrše srce, da pade človek na kolena pred Onim, v čegar oblasti je človeško žetje in bitje.

prosi, da naj ga zbornica podpira v njegovem prevažnem poslu, kadar ga zadene dolžnost predsedovati.

Volitev predsedništva je trajala dve uri in pol, potem se je nadaljevala razprava

o finančnem zakonu.

Govorila sta glavna govornika Masaryk in Plener in poročevalac Szczepanowski, o katerih obširneje poročam prihodnjič. V današnji seji bilo je poslancem razdeljeno poročilo budgetnega odseka glede kongruie stolnih kapiteljnov, katero vam v prilogi pošiljam s stenografičnim zapisnikom zadnjih sej. Ravno tako Vam pošiljam poročilo zavarovalnega odseka gledé deželnih zavarovalnic proti ognju, ki je za našo deželo velike važnosti, ker je bilo že večkrat na dnevnem redu deželnega zbora vprašanje, ali bi ne bilo potrebno in koristno napraviti deželne zavarovalnice. Dunajski mestni zastop je pretekli teden sklenil napraviti tako zavarovalnico za Dunaj, kar je dobro znamenje za reč samo, ker se vlada dotičnim deželnim zahtevam ne bo mogla ustavljati, ako tako zavarovalnico dovoli za dunajsko mesto.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. marca.

Nemška spravljljivost se je zopet prav lepo pokazala v „Tepf. Schön. Anzeigeru“. V Turni pri Toplicah je osnovala „Česka šolska Matica“ češko ljudsko šolo. Kako potrebna je bila ta češka šola, pa kaže to, da se je v njej vpisalo takoj nad 300 otrok. Nemci so se jeli bati, da bi naposled le-ta šola utegnila javna postati in so začeli nesramno agitovati proti njej. Gori omenjeni list pozivlja tovarnarje in druge obrtnike, da naj odpovedó delo delavcem, ki pošiljajo svoje otroke v češko šolo. Nemškim gospodsrjem pa nasvetuje, da naj odpovedó stanovanja češkim strankam. Dokler Nemci tako delajo na Češkem in njih listi tako pišejo, ni misliti na nobeno spravo v deželi. Tukaj ne morejo pomagati nobeni Plenerjevi pomirljivi govori. Če je Plenerju res kaj na spravljljivosti in če njegova beseda pri njegovih rojakih res kaj velja, naj najprej Nemce same pripobi za spravljljivejše in pravičnejše postopanje. Če Nemci žele sprave, dajo naj sami lep vzgled.

Občna volilna pravica. „Narodni Listy“ zagovarjajo mladočeški predlog o uvedanju občne volilne pravice in trdijo, da je ta predlog pravičen. Kakor mladočeški list računa, bi bilo potem v državnem zboru 240 Slovanov, 145 Nemcev, 11 Italijanov in 4 Rumuni. 240 slovanskih mandatov bi se tako razdelilo, da jih 92 dobé Čehi, 63 Poljaki, 52 Rusini, 12 Hrvatje in 21 Slovenci. Na Češkem bi bilo voljenih 62 Čehov in 36 Nemcev, na Moravskem 27 Čehov in 11 Nemcev, v Šleziji 2 Čeha in 5 Nemcev, in na Dolenjem Avstrijskem 1 Čeh in 44 Nemcev. Te številke so pač izračunane le po razmeri prebivalstva, ali po praksi bi se pa javaljne potrdile. Pri tem se marsikaj ni jemalo v poštev, recimo mej drugim, večja premožnost Nemcev in Italijanov, kateri vplivajo na izid volitev. Sploh se poprej ne dá dosti ugibati, kako se raz-

Metropola krščanstva je pa tudi središče vede in umetnosti. Velika evropska mesta so bila revne vasi, ko je v Rimu cvetela veda z umetnostjo. Stara mesta na vzhodu so propala zopet v divjaštvo, le Roma je ostala kot žareč svetilnik vede na altaru čiste krščanske vere, ki pošilja žarke prosvete in krščanske prostosti v daljne dežele. Papeži so bili in so najdarežljivejši Mecenate krščanskih umetnikov. O tem pričajo stotere cerkve in druge stavbe po sedanji Italiji, posebno pa v Rimu.

Toda časi se preminjajo. Odkar se zopet paganstvo šopiri po Evropi, mnogi potniki prihajajo v Rim le za kratek čas, ker „moda“ tako zahteva; take osramoti celo muhamedovec, potujoč v svojo Meko. K temu mnogo pripomore sedanja občna vzgoja, ki opisuje in povečuje Rim le kot nekdanje pagansko mesto Romulov in Neronov, kot krščansko središče pa v romanih, časnikih in potnih opisih riše z najčrnejšimi barvami sovraštva in zaničevanja. A zgodovina jedino le Koloseja je najostrejša filipika proti onim novodobnim paganom, ki v slepem navdušenju goré za staro paganstvo, ki pa je v bistvu svojem bilo le grozovitost, neusmiljenost, brezsrčnost, krviželjnost in kruti obsolutizem.

delé maudati, da se natančno določijo volilni okraji. Sicer pa tudi mi ne tajimo, da bi za Slované ta volilni red morda ne bil napačen, ali Mladočehi brez zaveznikov zanj ne bodo dobili večine. Zaveznikov si pa dosedaj niso pridobili. Politična umetnost ne tiči v tem, izdelovati lepe načrte zakonov, temveč v tem, dobiti zanje večino v parlamentu.

Ministerska kriza na Ogerskem. Asbothova izjava v zbornici poslancev, da je Koloman Tisza, ko je bil minister, prosil za podporo papeža pri volitvah, utegne provzročiti še celó ministersko krizo. Odgovor predsednika na dotično interpelacijo ni zadovoljil Kolomana Tisze. Njegov brat, ki je minister pri kraljevem dvoru, je ministerskega predsednika prosil, da bi ob priliki dal ugodneja pojasnila. Ministerski predsednik se pa bajé neče udati Tiszovi želji in Ludovik Tisza bajé odstopi zaradi tega. Wekerle ga pa najbrž ne bode zadrževal. Dunajski vladni listi pa odločno obsojajo cerkveno politiko ogerske vlade. Iz tega se dá sklepati, da višji krogi na Dunaju zlasti neso zadovoljni s postopanjem ogerskega učnega ministra Czakyja. Pričakovati je torej, da se temu možu kmalu toliko stališče omaje, da odstopi. Z njim bode pa pokopan ves cerkvenopolitični program sedanje vlade.

Volitve v Srbiji. Še sedaj se ne vé, kdo ima večino v Srbiji. Nove volitve v tistih okrajih, koder je vlada prve razveljavila, neso za-njo tako ugodno izpale, kakor je pričakovala. Kakor se sedaj od več stranij zagotavlja, nobena stranka nema gotove večine. Najmočnejši so v novi skupščini liberalci, ki pa imajo vendar le dva ali tri mandate več kakor radikalci. Naprednjaki imajo bajé štiri poslance, ali vendar utegnejo naposled še odločevati. Govori se tudi, da se skliče morda celó še prejšnja skupščina, da podaljša budgetni provizorij, potem se pa razpišejo nove volitve, kar pa ni verjetno. V radikalnih krogih bajé mislijo na to, da bi se ne udeležili prvih sej skupščine. Če bi jo naprednjaki z njimi potegnili, bi utegnili skupščino narediti nesklepčno in bi se ne mogla konstituirati. S tem bi spravili vlado v največjo zadrego.

Ministerske premembe na Danskem. Govori se, da se dansko ministerstvo temeljito prenovi. Odstopili bodo štirje ministri, ministerski predsednik Elstrup, učni minister Goos, vojni minister Bahson in pomorski minister Raon. Zmerna stranka bajé drugače ne dovoli budgeta in pa kredita za utrjenje Kodanja. Malo je ministrov, ki bi se tako trdno držali na svojem stolu, kakor se je danski ministerski predsednik. Že celih 19 let ministruje in imel je mnogo nasprotnikov. Radikalci, ki so dolgo imeli večino v spodnji zbornici, so mu več let odrekli budget. On je pa, opirajoč se na ne baš posebno jasno določilo v danski ustavi, si dal od gorenje zbornice za celo leto dovoliti začasen budget. Po smrti glavnega vodje radikalcev je pa radikalna stranka razpala in vlada je v spodnji zbornici dobila večino. Če bode sedaj moral Elstrup odstopiti, ko se je držal tako dolgo, bode to vsekako važen dogodek za Dansko, kajti še le po njegovem odstopu je mogoče, da zavladá svobodnejše ustavno življenje v tej državi.

Cerkveni letopis.

Ali nasprotuje cerkev napredku?

(Govoril V. S.)

(Dalje.)

Posamezniki so torej v resnici napredovali in dosegli visoko stopinjo izobrazbe. Ali vednost nekaterih duhov ni ostala mrtva glavica ali prazno polje, ampak je rodila obilo sadú. Duhovnik je postal oče svojih vernikov, zbral jih je krog sebe, poučeval, svaril, bil njihov svetovalec, kratko: — vodil jih je k napredku. Suženstvo je polagoma ginilo, vsakdo se je mogel udeleževati cerkvenega življenja in tekmovanja in zajemati iz teh zaklade prave omike.

A to velja samo za one narode, ki so bili že precej sami zá-se izobraženi. Drugače je cerkev skrbela za one narode, ki so še tavalí v temi zmot in nevednosti. Pošiljala je k njim može, ki so z vstrajnostjo, pobožnostjo, potrpežljivostjo in zatajevanjem res pravi junaki. Prehodili so gozde, prebrodili močvirja, iskali zmotencev in jih napeljevali najprej k stalnemu bivališču in kmetijstvu. Naseljenecem so potem podajali duševne hrane. In takisto so bili prvi misijonarji največji dobrotniki ondote nega ljudstva, ob jednom pa tudi gojitelji prosvete in njeni razširjalci.

Oznanjevalci sv. vere so seboj prinesli tudi knjige, katere so pričeli prevajati na jezik ondodnega ljudstva. S tem so tudi utemeljili slovstvo in narodu odprli pot do daljne dušne izobrazbe. Taki možje so: Ulfil, Mezrop, sv. Ciril in Metod.

Duh paganski je izginjal, krščanski pa je prošinjal narode vedno bolj. V tej dobi so bili le duhovniki gojitelji prosvete, ker država ni marala dosti za to. V samostanskih šolah se je mogel nasrkati mladenič prave modrosti. V samostanskih knjižnicah je bil vrelec svetne in božje vednosti. Samostan brez knjižnice je orožnica brez orožja, dejal je tedaj pregovor. In res! Kdo bi dandanes še kaj vedel o grških in latinskih klasikih, da jih niso redovniki prepisavali, hranili in jih potomcem izročali?

Zaradi velikega vpliva sv. cerkve na življenje narodov se je razvilo nekako cerkveno gospodarstvo čez ves krščanski svet. Čudovito je, koliko je v tej dobi cerkev storila! Vse, kar je imena vrednega, važnega, slavnega, blažilnega in zares vzvišenega, vse je plod cerkvenega duha, cerkvenega truda. Kdo je stavil one prekrasne cerkve, ki še danes vzbujajo občno pozornost in občudovanje? Kdo je obsejal dežele z onimi veličastnimi hrami, ki se lesketajo liki biseri in dragoceni kamni v cesarski kroni? Kdo je ustanovljal šole, v katerih so zajemali nauk otroci najrevnejšega kmeta? Kdo je skrbel za višje nauke in klical ukaželjne mladeniče v velika mesta, da bi dosegli vrhunec olike? Ali jih ni cerkev gojila, učila in podpirala?

Vsa vseučilišča do 14. veka je ustanovil in s privilegiji obdaril papež, iz zamem le 5 takih zavodov. Najslavnejši učitelji na teh šolah so bili duhovniki: Albertus Magnus, Tomaž Akvinski, Bonaventura in drugi duševni velikani so svoje učence ustno poučevali, kakor nas sedaj pismeno.

Ko jih prebiraš, ne veš, ali bi se bolj čudil širokemu obzorju, ali točnosti in natančnosti, s katero razpravljajo najdrobnejša vprašanja. Sv. Frančiška in sv. Dominika sinovi so okrasili Evropo z novim duhom. Blaginja je cvela, ljudstvo je bilo srečno in zadovoljno. V to dobo spada pa nov napredek, katerega dosega komaj kak drugi, — tisek.

Z veseljem se je oklenila sv. cerkev te nove iznajdbe, in prve bukve, ki so se tiskale, bile so sv. pismo.

Nastopil je v oni dobi tudi humanizem, in cerkev se mu ni upirala, v kolikor je bil opravičen. Da, še skoro preveč so ga gojili nekateri papeži, kakor Nikolaj V. in Leon X. Poleg tega so bili glavni humanisti duhovniki in verni katoliki.

Ali tudi sama na sebi dobra stvar postane škodljiva, če prestopi meje. In to se je zgodilo s tiskom in humanizmom. Nasprotniki sv. cerkve so začeli rabiti ti dve sredstvi zoper cerkev in, žal, s pridom. Njih načela so se širila, slabotni in omahljivi udje sv. cerkve so se jim družili in pričeli so se novoverski boji 16. veka. Odtrgali so ti severne pokrajine od jedine zveličavne cerkve. V južnih pokrajinah pa se je pričelo po tem boju novo življenje.

Ogenj je zanetil tridentinski zbor in cerkev je stala zopet trdno, v kljub vsem verskim napadom. Tudi v tej dobi so se porajali možje z bistrim umom, ki so pospeševali napredek. Komu ni znan Kopernik? In ta je bil kanonik! Keppler je bil veren človek. Newton je bil pobožen mož. Gregor XIII. je popravil koledar, in branili so se ga protestantje, kakor se ga še sedaj brani vzhodna cerkev.

Glasba se je povzdignila na nedosežno stopinjo. Palestrinove kompozicije kažejo katoliški duh. In tudi mi smo tako srečni, da smo rojaki onega Galusa, ki je mogel tekrovati s tem prvakom v glasbi. Lani smo praznovali 300letnico njegove smrti. Janssen (Gesch. d. d. V. I. 203) imenuje ljubljanskega kanonika Arnolda Bruck-skega med največimi glasbeniki vseh časov.

Najlepše pa se je razvilo slikarstvo in kiparstvo. Verski duh se je združil z največjo spretnostjo in nam podaril umetnine, katerih nihče ne prekosi. — V samostanski celici kleči v molitev zatopljen mlad menih. Na platnu pred njim se žari krasna slika, kateri pa nedostaja glave. Kaj neki moli menih? Ustnici zatrepečeta in polglasen vzdih se začuje: „Mati milostna, ne zavrzi moje prošnje! Glej, napraviti želim tvojo podobo, a slaboten zemljan se ne upam s potezami izraziti tvojega milostnega obličja. Vse, kar more zemljan storiti, nosi zemeljsko podobo, jaz pa hočem dovršiti, kar nebesom je sijaj. Prikaži se mi mati milosti, da vdahnem platnu

nebeško milino.“ Menih odmoli. Glej, čudo, na platnu dovršeno sliko! Nebeška milina krasi obličje Matere Božje in napolnjuje menih z rajsko sladkostjo. — Bil je ta menih Giovanni da Fiesole ali fra Angelico. Res, da je ta pripoved legenda, vendar jasno spričuje, da je ljudstvo umelo sliko in zaradi nadnaravne krasote našlo vzrok v čudežnem dogodku. Za tem slikarjem se vrsti še velika množica drugih, ki sicer ne dosega svojega prednika v nadnaravnem izrazu, pač pa ga prekose v potezah in v barvi.

Kaj naj porečemo o pesništvu? Ali se niso na cerkvenih tleh porodili najboljši umotvori, katere še vedno občudujemo? Kako globoko premišljeni so cerkveni himni sv. Tomaža Akvinskega. In kaj naj povem o slavi Dantejeve: „La divina comedia“? („Dom in Svet“ pl. 9. 1890.) Širšega obzorja pač ne obsega noben pesniški proizvod, kakor Dantejeva „Divina comedia“. Noben predmet mu ni premajhen, da bi se nanj ne oziral, noben mu ni prevelik, da bi se ga ne lotil. Življenje je poznal do dna, zato kaže v svojem proizvodu neskaljeno zrelo življenje, zato razvija bogastvo in lepoto slik, kakor nihče drugi. In kaj je Calderon? Snov svojim proizvodom je zajemal iz globočine verskih naukov in dogodkov. Vsako delo je premišljena in dovršena umetnina. Jezik nedosežen. Dante in Calderon sta dosegla to, kar je Goethe v Faustu nameraval, pa ne dosegel. (Baumgartner S. J.) Calderon slika življenje v vseh plasteh in po vseh straneh. Seveda slika vse kot duhovnik, ki zre hvaležno, sračno k Bogu, in ta zopet dobrotno in milo na zemljo.

Res krščanstvo, recimo katoličanstvo je osvobodilo duha iz spon prisilne čutnosti, duhu daje novih močij in mu kaže neizmerno veliko polje, na katerem naj deluje. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. marca.

(Prvi slovenski romarski vlak v Rim.) Ker so sedaj ravnokar vse pogodbe z železnicami dovršene, imamo še pripomniti, da so se taiste konečno mnogo zboljšale, n. pr. se je doseglo, da imajo udeleženci, kateri se preko Lorete vračajo, vožnjo iz Foligna v Assisi in nazaj v Foligno prosto, jednako tudi iz Mestre v Benetke in nazaj v Mestre, odkoder gre glavna proga, in enakih poboljškov več. Ni dvomiti tedaj, da bode potovanje prav prijetno, upati je torej, da bo tudi udeležba prav živahna in obilna. Želeti je, da se Slovenci prav v obilnem številu snidejo v Rimu pred sv. očetom.

(„Stabat Mater“ koncert.) Včeraj je bila prva skupna skušnja z orkestrom. Veščaki, katerih je nekaj bilo prisotnih, so bili polni navdušene hvale za veličastni Dvořákov umotvor in zatrjevali so, da bodeta ta dva koncerta istinito preimeniten in pomemben dogodek za Ljubljano. Zadnja skupna skušnja z orkestrom bode v četrtek ob 8. uri zvečer v redutni dvorani. Sedeži in vstopnice se tudi za drugi koncert že marljivo kupujejo. Kdor hoče deležen biti dosedaj v Slovencih še nepoznanega glasbenega užitka, naj se požuri, ker sedeži utegnejo kmalu poizprodani biti. Nihče naj se ne izpodtika ob malo nenavadne cene; ne samo, da treba za izredne reči vedno izrednih žrtev, stroški so tako ogromni, da „Glasbena Matica“ tudi pri teh cenah le tedaj ne bode trpela škode, ako bosta oba koncerta popolno razprodana. Same note stanejo 153 gld., vojaška godba pa nad 200 gld.! Z ozirom na ugled, katerega si krasno napredujoči naš glasbeni zavod pridobi s tema koncertoma, se je nadejati, da bode udeležba obakrat sijajna. Tudi glasboljubni sosedje v bližini ljubljanski naj bi ne zamudili lepe prilike.

(Ogenj.) Iz Zaplane nad Vrhniko se nam poroča, da je dne 19. marca popoldne ob 4. uri nastal hud požar, katerega je silno pospeševala grozna sapa. Pogorela sta dva gospodarja in farna cerkev z zvonikom vred. Zvonove so srčni možaki rešili. Žalost med ljudmi je velika, ker so brez cerkve. — Usmili se nas mili Bog ter nam nakloni mnogo usmiljenih dobrotnikov v tej posebni, nepričakovani sili!

(Napad pri belem dnevu.) Včeraj ob 1/2 2. uri popoldne napal je neki zlobnež, kakor se nam poroča, kake pol ure od Turjaka proti Laščam na cesti voznika vulgo „Vencelna“ iz Sodražice. Zgrabil je zlodej voznika od zadaj za vrat, ko se je pa voznik obrnil, prijel ga je spredaj za tilnik ter ga hotel zadušiti. Voznik pa se je krepko branil, premagal

napadalca ter ga vrgel na tla, na to pa je pognal konja in pustil potepuha na cesti. Bil je oduren, po obrazu gosto obraščen človek.

(Gonja zoper „Slovenca“.) Z Gorenjskega se nam piše: „Slov. Narod“ in ž njim njegov sin „Rodoljub“ vedno tako rada priporočata „Slovenca“ poštenje. List za listom vznemirja lahkoverni svet, kako se hujska zoper ta dva lista s svetih (!) krajev in pri vsaki priliki. Ti možakarji pa nočejo vedeti ničesar o tem, da so ravno oni tisti, ki vganjajo, kar predbacivajo drugim; da — še celo dobro delo je po njih mnenju, če se ruje zoper „Slovenca“. Pri nas na Gorenjskem se je začela prava gonja zoper „Slovenca“. Ta črni list je nekaterim bodeč trn v očesu, dasi ga in to župnikovega prav radi beró — zastonj. Tacega radikalca poznamo tudi pri nas. Bere na tak način prav hlastno župnikovega „Slovenca“, a druge naročnike „Slovenčeve“ z vneto, ki bi bila vredna vse kaj drugega, odvrata od „Slovenca“ ter jim prigovarja „Slov. Narod“. Zakaj pa? Svet, pravijo, je navihan in izvoha še to, kar v žepu — ni. Ta naš radikalec bi rad prišel še do brezplačnega branja „Naroda“. Mislil si torej takole: „Slovenca berem zastonj župnikovega, „Narod“ nima v bližini naročnika, naročiti „Narod“ to stane denar in vam g. vrednik lahko na uho povem, da hudobni ljudje pravijo, da ga dotičniku pri vsej noblesi ne preostaje — kaj storiti? Proč „Slovenca“ saj ga nobeden (?) ne bere in „Narod“ na mizo! To se ponavlja dan na dan, seveda, v imenu napredka. No, take radikalce, take „požrtvovalne“ rodoljube, ki žive ob tujih jasliah, „Narodu“ in naprednjakom privoščimo od srca. In taki naj delajo občno menenje?! Ne bodite no sitni! V vsej ponižnosti bi mi tako-le mislili: Dokler zastonj berete naše liste, dokler živite naše dobrote, no dotlej bodite — hübsch ruhig!

(Iz celovške škofije.) Sv. misijon imajo od 18. do 25. marca pri Dev. Mariji na Jezeru. Vodijo ga č. oo. lazaristi F. Feuzover od Sv. Jožefa pri Celju, K. Heidrich, U. Nežmah in J. Ferjančič iz Ljubliane. — V mestni glavni cerkvi v Celovcu vršila se je od 12. do 20. t. m. slavnostna devetdnevna na čast kronani Glavi Božji. Vsak dan ob 4. uri popoldne je bila propoved, katero je govoril č. o. redemptorist Dulschron iz Ljubna. Prostorna cerkev je bila sleherni dan vernikov natlačeno polna.

(S Koroškega.) Kakor znano, hočejo se koroški nemški konservativci popolnoma ločiti od Slovencev ter se postaviti na „svoje noge“. Ustanovili si bodo svojo tiskarno, katero so že pričeli graditi! Zbog tiskarne vršila se je dolgo pravda med društvom sv. Jožefa, ki jo zida, in mestnim odborom celovskim! Celovski mestni očetje pokazali so se tem povodom v res čudni luči! — Ko je bila stvar že dognana, prosilo je društvo sv. Jožefa še za nekoliko olajšav pri zidanju; a „prebrisani“ mestni očetje hoteli so to priliko porabiti, da izsilijo iz milostljivega gospoda knezoškofa raznih koncesij pri prodaji cerkvenih zemljišč za razširjanje mestnega pokopališča. V zadnji seji so mestni očetje sklepali o tej zadevi ter sklenili, da v omenjene olajšave privolijo le tedaj, če se njim dá primerna — odškodnina!

(Koroška c. kr. kmetijska družba) je imela dne 15. t. m. v Celovcu svoj letni občni zbor. Lani je imela družba dohodkov 69.332 gld. 81 kr., troškov 66.295 gld. 5 kr., premoženja 40.110 gld. 71 kr. Penzijski zaklad iznaša 23.902 gld. 63 kr. Za leto 1893 je proračunjenih dohodkov 22.100 gld. 40 kr., potrebščin 22.109 gld. 61 kr. Sklenilo se je med drugim, da se ustanovi v Celovcu kmetijsko-kemično izkuševališče.

(Umrl) je dne 18. t. m. v Idriji trgovec Mijo Thaler v 25. letu svoje dobe. Naj v miru počiva.

(Izseljevanje v Ameriko.) Kakor se nam piše iz ribniškega in velikolaškega okraja, se teden za tednom po več ljudij izseli v Ameriko. Kriva izseljevanju je nekoliko beda doma, nekoliko pa to, ker bi ljudje hitro radi obogateli.

(Adresovanje poštnih pošiljatev.) Ker se poštni promet vedno množi, dobili so poštni uradi nalog, da naj gledajo, da bode pri poštnih pošiljatih v glavna in druga večja mesta na poštnih pošiljatih in njih sprejemcah natančno označen okraj, ulica in hišna številka, ker le tako je mogoča, da adsesat o pravem času dobi pošiljatev.

(Napad na železnico.) Dne 10. t. m. je na tovorni vlak, ki vozi iz Možganc v Ptuj nekdo metal kamenje. Jeden kamen je letel mimo ušes nekemu sprevozniku, drugi pa razbil okno vagonu, v kate-

rem sta bila dva sprevodnika in spremljevalec živine. Ravno isti dan se je metalo kamenje na poštni vlak mej Možganci in Ormožem in pa blizu Velike nedelje. Jeden kamen je zadal strojevodjo.

(**Iz Makol**) na Stajerskem se nam naznanja, da je ondašnji nadučitelj g. Rok Škorjanec po kratki bolezni dne 19. t. m. zvečer v Gospodu zaspal, star še le 53 let. R. I. P.

(**Nesreča.**) V Podgori pri Gorici vnelo se je oblačilce devetletnej deklici. Opeklina bile so smrtonosne. Koj drugi dan izdihnila je nedolžno dušo. Stariši! Čuvajte svoj najdragocenejši zaklad: deco svojo!

(**Corriere di Gorizia nedolžen.**) Zadnja številka obvestuje svoje čitatelje, da je bil na zatožni klopi v zbornici in Zamorec spira se tako-le: „V Gorici ni bilo absolutno ni demonstracij, ni izzivanja.“ Kdor zna, pa zna! Le da bi mu kdo verjel.

(**Zabavna pot.**) Iz Reke: Pri nas se je osnoval odbor, da pripravi vse, kar je potrebno za pot od ondov v Dalmacijo. Hočejo si pogledati veličastni slap Krkin; na to menijo potniki obiskati tudi Splet, Šibenik in Zader. Vozila jih bo „Hungaria“ iz ogersko-hrvatskega parobrodne družstva. V obče bi bilo želeti, da bi mi Slovani na jugu bolj spoznavali svojo zemljo, prepričali bi se, da nam za nobeno stvar ni treba hoditi v tujino, in v kopeli, ni v pouk, ni v razvedrilo.

Telegrami.

Dunaj, 21. marca. Zbornica poslancev je začela debata o nujnem predlogu Pernerstorferjevem o avtentični razlagi dveh paragrafov zakona o združevanju in shajanju. Poročevalec Weigel priporoča predlog večine, kateri določa, da povabljeni gostje neso le sklicevateljem znane osebe. Poročevalec Winterholler utemeljuje predlog manjšine, po katerem bi se pa paragrafoma 2. in 12. društvenega zakona dala nova samostojna oblika. Lienbacher podpira predlog manjšine.

Kodanj, 20. marca. Zavod za gospodične v gradu Vello na otoku Seeland je danes popolnoma pogorel. Več samostank se je le s težavo rešilo. Knjižnico, opravo in podobe je uničil ogenj.

Rim, 20. marca. Danes se je razpočila velika petarda v vrodu v palačo Marignoli. Nekaj stekel v oknih je bilo razbitih. Noben človek ni žrtva tega razpoka.

Pariz, 20. marca. Neko pismo v listu „Figaro“ slika položaj v Dahomey-u za jako nevaren. Umrljivost mej četami je jako velika. General Dods je jako nevoljen, ker je vlada razveljavila iztiranje trgovskih hiš Barth in Bolmer, in dovolila samo iztiranje tvrde Wolbert in Brahm.

Lizbona, 20. marca. Železniški vlak, s katerim sta se peljala kralj in kraljica v Caldas, je pri Campolidu skočil s tiru. Salonski voz je poškodovan. Poškodovan ni nikdo.

Ponarejena črna svila. Sežgi vzorec blaga, katerega hočeš kupiti, in takoj spoznaš ponaredbu. Prava, čisto barvana svila se takoj škodra, hitro ugasne in pusti malo pepela prav svetlorjavne barve. — Ponarejena svila pa, ki se hitro umaže in zlomi, počasi gori, posebno pa dalje tlé nekateri niti, če je blago zeló barvano, in pusti črnorjav pepel, ki se ne škodra, ampak zvije. Če stareš pepel prave svile, postane prah, ponarejene svile pa ne. **Svilarnica G. HENNEBERG** (e. in kr. dvorni založnik), Zürich razpošilja rada vzorce prave svile vsakemu in pošilja po naročilu blago v hišo poštnine in carine prosto. Pisma veljajo 10 krajarjev, dopisnice 5 krajarjev v Švico. 16 (7-1) 5

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		740.2	3.4	sl. jugzap.	jasno	
20. u. pop.		738.6	5.2	sl. jvzh.	oblačno	0.00
9. u. zveč.		739.4	1.2	sl. svah.	—	

Srednja temperatura 10°, za 2.9 nad normalom

Tuji.

19. marca

Pri **Matiču**: Simonitsch, zasebnik; Fitz, Osser, Oresnik, Hosnik, Lotz, Dörfel, Stein, trgovci; Tempeš, Stern, Dokoupil, potovalci, z Dunaja. — Carsper, trgovec, iz Kočevja. — Steinharter, trgovec, iz Monakovega. — Stein, trgovec, iz Svitave. — pl. Alpi, trgovec, iz Gorice. — Kunz, trgovec, iz Gradca. — Krainig, trgovec, in Stransky, potovalec, iz Prage. — Geyer, zasebnik, iz Nove Vasi. — Dietrich, ravnatelj, iz Medvod. — Flentsch iz Borovnice. — Pochi in Gutman, uradnika, iz Vevč. — Fröhlich iz Kamnika. — Gruntar iz Logatca. — Muretori, lekarnar, iz Ljubljane.

Pri **Stonu**: Pollak, tovarnar, s soprogo; Königstein, trgovec; Kronberger, Blumenkranz, Schwab, Kulka, potovalci, z Dunaja. — Rautnig, trgovec, iz Gradca. — Bith, trgovec in Berini iz Trsta. — Brandtner, trgovec, iz Dun. Novega Mesta. — Sonnenberg, potovalec, iz Vel. Kaniže. — Markovits, potovalec, iz Budimpešte. — Ulrich, uradnik, iz Beljaka. — Majdič iz Jarč. — Schreiber in Wachs, uradnika, iz Lundenburga. — Jeločnik, privatni uradnik, iz Litije. — Vitez Pekman, zasebnik, iz Gorice. — Globočnik iz Železnikov. — Prossinag, tovarnar, iz Hrastnika. — Omersa iz Kranja. — Ciuha iz Ljubljane. — Košir, dež. svetnika vdova, iz Škofje Loke.

Pri **avstrijskem caru**: Pavlič, kapelan, iz Cerkelj. — Žigon, trgovec, iz Škofje Loke. — Dolinar, Dolenc, dr. Jenko, Jagodic, Jeseršek iz Kranja.

Pri **bavarskem dvoru**: Wressnig, stavbeni risar, iz Ptuj. — Lušin, potovalec, iz Zagreba. — Perz, trgovec, iz Male Vasi. — Perz iz Srednje Vasi.

Pri **Južnem kotlovoru**: Goldfarb, trgovec, z Dunaja. — Rauscher iz Kotarč. — Jezeršek in Dolinar iz Gorenje Vasi.

Zahvala.

168 (1)

Iskrena zahvala bodi vsem, ki so nam kakorkoli izrazili sočutje o britki izgubi nepozabnega in iskreno ljubljenega soproga, ozir. očeta gospoda

Franca Toni p. a. Srakar,

istotako udeležiteljem pogreba, dariteljem krasnih vencev, osobito še sl. zadrugi kovinskih obrtov za korporativno udeležbo in sl. pevskemu društvu „Ljubljana“ za ganljivo petje prisrčna, topla zahvala.

V Ljubljani, dne 21. marca 1893.

Žalujoča rodbina Toni.

Papirne smodčnike z elastičnimi tuli najskrbnejše izdelane, v največji izberi, po najnižjih cenah priporoča papirna trgovina **Eduarda Boschau-a** na Dunaju, I., Hohenstaufengasse 2. (43 13-5)

Pri **J. Modio-u** v **Novivasi pri Raketu** se sprejme

dobro izurjena prodajalka

za prodajalnice z mešanim blagom. Več se zve pri dotičnem. 164 2-1

Palice v največji izbiri po jako niski ceni, potem leso razbarbo 158 10-5 in košare pripravila

kočevska domača industrija F. Stampfel v Ljubljani, na kongresnem trgu (Tonnhalle)

Kovertes firmo priporoča **Katoliška Tiskarna** po nizki ceni.

Gričar & Mejač v Ljubljani, priporočala: **Slonove ulice št. 11**

Presenetljive **novosti gospejnih in dekliških oblek**

po gl. 12.— in dražje,
po gl. 10.— in dražje,
po gl. 10.— in dražje,
po gl. 13.50 in dražje,
po gl. 8.— in dražje,
po gl. 6.— in dražje,
po gl. 4.— in dražje,
po gl. 5.— in dražje,

Uniforme za uradnike vsake kategorije. 167 (2-1) Poleg teh specialitete v kratkih, srajcah, ovratniki in manšete.

Moške pomladne obleke
Moski pomladni ogrtači
lilovski dežni plašči, havelok
kavčenkovi plašči
obleke za dečke
ogrtači za dečke
otroške obleke
otroški paletoti

Dunajska borza.

Dne 21. marca.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 75 kr.
Brebrna renta 5%, 16% davka	98 70
Zlata renta 4%, davka prosta	117 10
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 90
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	988 —
Kreditne akcije, 160 gld.	349 65
London, 10 funtov strl.	121 20
Napoleonor (20 fr.)	9 64 1/2
Cesarski cekini	5 73
Nemških mark 100	59 35 1/2

Dne 20. marca.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 65 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 50
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 50
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	167 —
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197 75
Zastavna pisma avstr. ozr. zem. kred. banke 4%	98 50
Zastavna pisma	100 70
Kreditne srečke, 100 gld.	200 50
St. Genois srečke, 40 gld.	67 —

4% srečke dunajske parobrodne družbe	140 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 50
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 25
Salmove srečke, 40 gld.	69 —
Windischgraezove srečke, 20 gld.	76 —
Ljubljanske srečke	22 50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 —
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2950	—
Akcije južne železnice, 200 gld. kr.	—
Papirnih rubeljev 100	127 25

List „Mercur“. Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarstvem in finančnem polju, odličnih pojavih na dunajski borzi. Sveti pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gl. 2.60.

Menjarnična delniška družba **„MERCUR“** Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego kolikor mož visokega obrestovanja pri najpopolnejši varnosti naloženih glavnice.